

Årsrapport 2022

SVALBARDS
MILJØVERN FOND

Innhold

Del I. Leders beretning	3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	4
Samfunnsoppdraget	4
Organisering	4
Presentasjon av utvalgte hovedtall	5
Søknadsprosessen.....	8
Del III. Årets aktiviteter og resultater	9
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2022	9
Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2022	10
Prioriteringer	10
Måloppnåelse og resultatkrav	11
Daglig drift	11
Prosjekter tildelt støtte i 2022.....	12
Ferdigstilte prosjekter 2022.....	17
Eksempler på ferdigstilte prosjekter i 2022.....	20
Prosjektnummer 16/83: Tiltak på taubanebukker i Longyearbyen.....	20
Prosjektnummer 19/68: Kartlegging av ismåkebestanden på Svalbard.....	20
Prosjektnummer 19/119: Bevaringstiltak Gruvelageret	22
Prosjektnummer 19/117: Restaurering av vinduer og tak på det gamle renseverket i Ny-Ålesund	23
Prosjektnummer 18/13: AECOs CleanSeas og Clean up	24
Prosjektnummer 19/25 Artsapp for Svalbards flora.....	25
Prosjektnummer 19/110 Sikring og videre prosjektering av Amundsenmasta.....	26
Prosjektnummer 19/96 Prosjekt Forlandet	27
Prosjektnummer 18/19 Jakt på rein - er lokalt høye uttak et problem?	28
Ressursbruk	29
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	30
Del V. Vurdering av framtidssikter	30
Del VI. Årsregnskap – Svalbards miljøvernfond.....	31
Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2022.....	31
Del VII. Økonomirapportering	32
Tabell 1 og 2 Forklaringer til statsregnskapet 2022	32
Oppstilling til bevilgningsrapportering	32
Fondsregnskap.....	34

Del I. Leders beretning

To år med pandemi førte til inntektssvikt for fondet. I 2021 ble det av den grunn ikke tildelt midler. I takt med at turismen og tilreisende til Svalbard gradvis har tiltatt igjen i 2022 etter pandemiårene, har også inntektene økt. Jeg er derfor godt fornøyd med at fondet kunne ta opp igjen sin aktivitet og tildele 12.1 millioner kroner til 41 prosjekter i 2022. Dette er mindre enn i toppårene før pandemien, men likevel mer enn det styret forutså ved inngangen til året da det var stor usikkerhet om hva inntektene ville bli. Sett i lys av at aktiviteten til fondet har vært på lavbluss et par år, synes jeg at antall søknader og kvaliteten på disse til de to utlysningsrundene i 2022 har vært god. Det er tildelt midler til et vidt spekter av prosjekter, selv om forskningsprosjekter fortsatt dominerer både i søknadsbunken og i tildelingene.

Fra og med 2022 er styret for fondet nytt. Hilde Henningsen, Andrine Kylling og jeg ble oppnevnt som styremedlemmer i 2021. Hilde og jeg fortsatte som henholdsvis leder og nestleder i 2022. Resten av styret tiltrådte i 2022. For å sikre en god overgang til nytt styre ble det arrangert et seminar sammen med avtroppende styre i april der den strategiske planen var hovedtema. Det nye styret har etter min oppfatning en god blanding av solid erfaring og kunnskap om både lokale samfunnsforhold og om natur og miljøforvaltning på øygruppen. Det burde derfor stå godt rustet til å videreføre arbeidet til det forrige styret og til å utvikle fondet videre med mål om å bidra enda mer til ivaretagelse av natur- og kulturminnemiljøet på Svalbard.

Styret har som ambisjon å stimulere til og initiere flere prosjekter fra lokalt næringsliv, lokal forvaltning og frivillige organisasjoner på Svalbard. Som et ledd i dette ble det i august gjennomført flere møter med aktuelle søkere og avholdt et åpent møte med alle interesserte. Jeg var godt fornøyd med fremmøtet. Det ble også utarbeidet en egen veiledning for hva som karakteriserer en god søknad. Spesielt ble det fremhevet hvor viktig det er at søknadens formål ligger klart innenfor de rammene som er satt av svalbardmiljøloven og av Klima- og miljødepartementet. Det synes en del mot akkurat det punktet. For å skape litt blest om fondet, ble det i anledning fondets 15 års jubileum arrangert en fondsdag i tilknytning til styrets søknadsbehandling i november der folk kunne besøke og bli orientert om flere av de prosjektene som fondet har finansiert. Surt regnvær og vind la nok en demper på frammøtet.

Fondet har eksistert i 15 år. I denne perioden er det tildelt omtrent 170 millioner kroner til over 700 prosjekter. Det synes jeg er et betydelig bidrag. Sett i forhold til hva myndighetene bruker på natur og kulturminneforvaltning på Svalbard er selvfølgelig bidraget fra fondet begrenset. Fondet utfyller imidlertid etter mitt skjønn de statlige bevilgningene og finansierer i stor grad prosjekter som ellers ikke ville blitt realisert. Resultatene fra mange av disse prosjektene har betydning for miljøvernarbeidet på Svalbard. Ikke minst bidrar mange av dem til lokalt engasjement og interesse.

Framtida for fondet ser lys ut. I skrivende stund er det ifølge Svalbardposten varslet om 75 000 cruisebåtturister i 2023, en betydelig økning fra årene før pandemien. Likeså er det meldt om stor aktivitet også på annen form for turisme i 2023. Slår dette til vil det innebære en vesentlig økning i inntektene til fondet. En så stor økning i turismen aktualiserer imidlertid også spørsmålet om hva som er Svalbards tålegrense og om det er nødvendig å sette et tak på antallet turister. Det gjenstår å se hva forvaltningsmyndighetene kommer fram til. Miljøavgiften har stått stille på 150 kr siden fondets opprettelse i 2007. Det betyr at verdien av avgiften er betydelig redusert og at de turistene som kommer til Svalbard i 2023 betaler langt mindre i avgift enn de som kom i 2007. Kanskje det er på tide å vurdere en økning i avgiften

Pål Prestrud
styreleder

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget

Svalbards miljøvernfond ble opprettet i 2007 og er et økonomisk virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard. Fondet er hjemlet i svalbardmiljøloven og får inntekter primært fra en miljøavgift som pålegges tilreisende. Fondet tildeler årlig midler til miljøvernprosjekter, etter søknad fra private og offentlige virksomheter, privatpersoner og organisasjoner. Formålet er å støtte tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte naturmiljø og kulturminner på Svalbard. Fondets midler skal bidra til å sikre at Svalbards særpregede villmarksnatur bevares som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning. Fondet skal også arbeide for å initiere og stimulere gode prosjekter og tiltak som har til formål å ivareta de høye miljømål som er satt for Svalbard.

Organisering

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet. Fondet er organisert med et styre og et sekretariat. Sekretariatet er lokalisert hos Sysselmasteren på Svalbard. Styrets medlemmer utnevnes av Klima- og miljødepartementet, og styreleder er fondets virksomhetsleder. Styret har en sammensatt kompetanse innen ulike fagområder og har god kjennskap til miljøutfordringer og samfunnsforhold på Svalbard. I 2022 har styret bestått av følgende personer (navn / funksjonstid):

Pål Prestrud (leder)	2021 – 2025
Hilde Henningsen (nestleder)	2021 – 2025
Andrine Kylling	2021 – 2025
Berit Lein	2022 – 2026
Trond Espen Haug	2022 – 2026
Steinar Rorgemoen	2022 – 2026

Sysselmasteren på Svalbard har organisert sekretariatsfunksjonen gjennom en relativt fristilt rådgiverstilling i administrasjonsavdelingen. Rådgiveren har ansvar for daglig drift og er sekretær for styret. Sysselmasteren sørger også for regnskap, arkiv, IT, og annen administrativ støtte. Samlet utgjør administrasjonen av fondet ca. 2 årsverk ved Sysselmasteren. Ansatte følger ordinært personalreglement ved Sysselmasteren med åremålsstillinger.

Sekretariatet er i 2022 driftet av:

Hanne Eriksen (rådgiver, sekretær for Svalbards miljøvernfond)
Siv Eide (førstekonsulent, økonomi)

Daglig drift av Svalbards miljøvernfond omfatter planlegging og ledelse av fondets virksomhet og oppfølging av de oppdrag som styret gir. Sekretariatet har ansvar for kunngjøring av tilskuddsmidler, forberedelse og innstilling av saker for styret, utbetaling av midler og oppfølging av prosjekter. Gode rutiner og systemer for oppfølging av prosjektporteføljen bidrar til god kontrollstyring og effektiv utnyttelse av fondets midler.

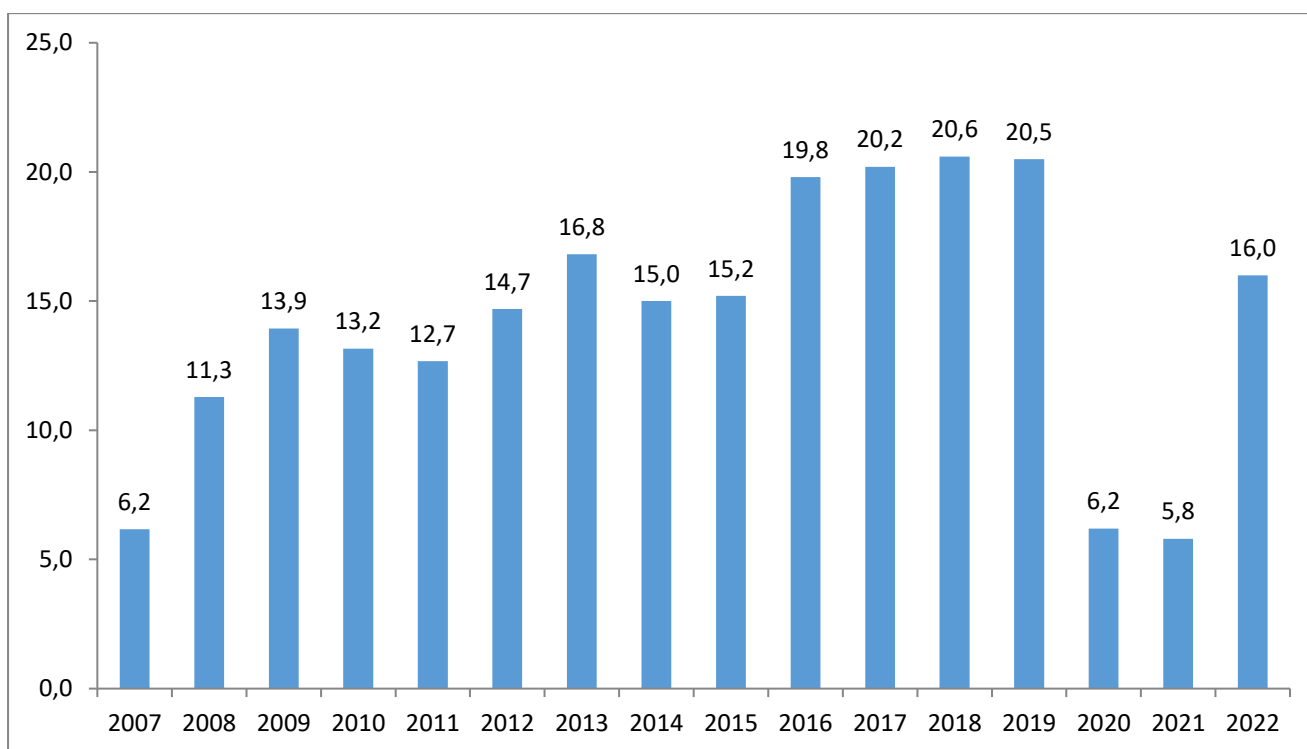
Svalbards miljøvernfond har som mål å være en åpen og utadrettet virksomhet. Sekretariatet er tilgjengelig for publikum gjennom møter, på kontoret eller ved kontakt på telefon og e-post. Fondet har en egen nettside med generell informasjon om fondet, nyheter, resultater og rapporter fra prosjektet og en egen Facebook side som blir brukt i formidling av nyheter og resultater.

Svalbards miljøvernfond benytter Sysselmesterens saksarkivsystem, og fondets dokumenter fremkommer i Sysselmesterens offentlige postjournal og e-innsyn.

Sysselmesteren, Riksantikvaren og Miljødirektoratet bidrar med faglig vurdering av søknadene. Forskningsøknader blir også vurdert av Svalbard Science Forum for å se på muligheter for samordning og om lignende prosjekter har blitt gjennomført tidligere.

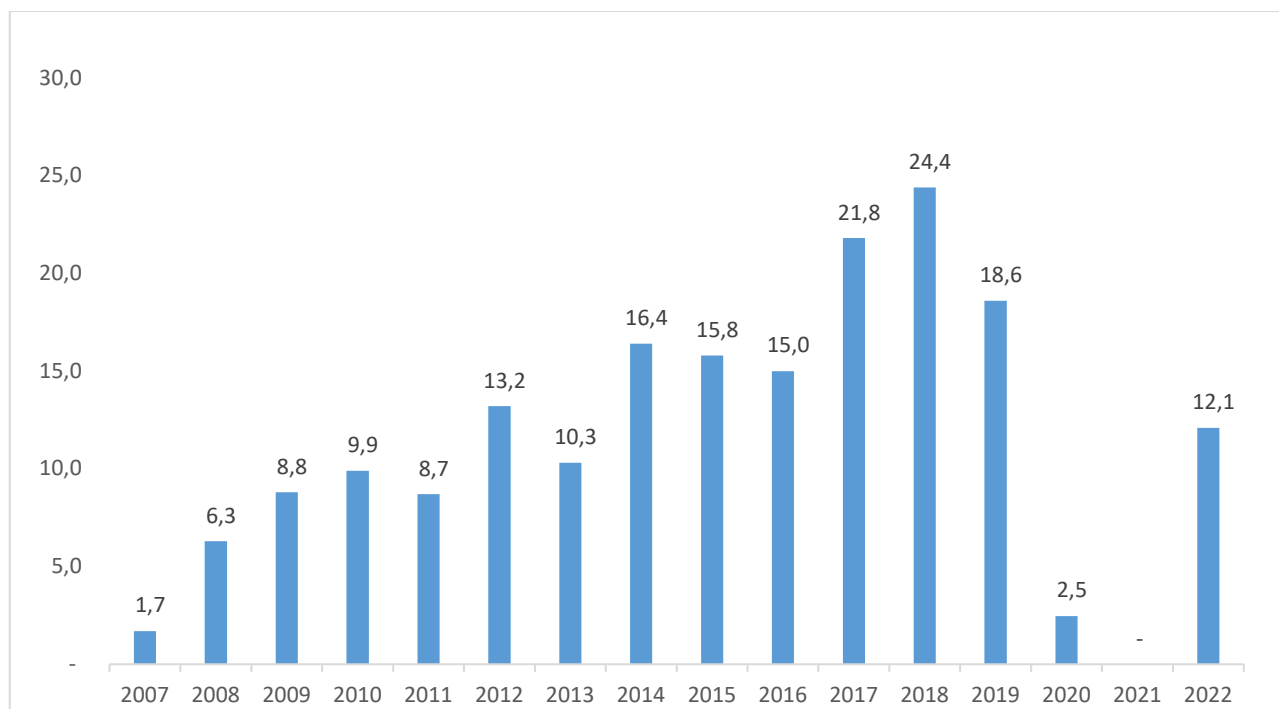
Presentasjon av utvalgte hovedtall

Svalbards miljøvernfond får inntekter med hjemmel i svalbardmiljøloven. Avgift for felling (jakt og fiskekort, § 32) og miljøavgift for tilreisende til Svalbard (§ 98) gir relativt faste inntekter. Størsteparten av inntektene til fondet i 2022 kommer fra reisende med fly (79,7%), skipstrafikk stod for ca. 17,8 prosent av fondets inntekter i 2022 og ca. 2,5 % av inntektene kom fra salg av jakt- og fiskekort og renteinntekter. I tillegg får fondet eventuelle inntekter fra verdien av inndratt flora og fauna håndtert i strid med loven (§ 94), erstatning (§ 95), tvangsmulkt (§ 96) og overtredelsesgebyr (§ 96a). Dette følger prinsippet om at alle inntekter etter svalbardmiljøloven skal tilfalle Svalbards miljøvernfond og nyttes til miljøverntiltak på Svalbard.

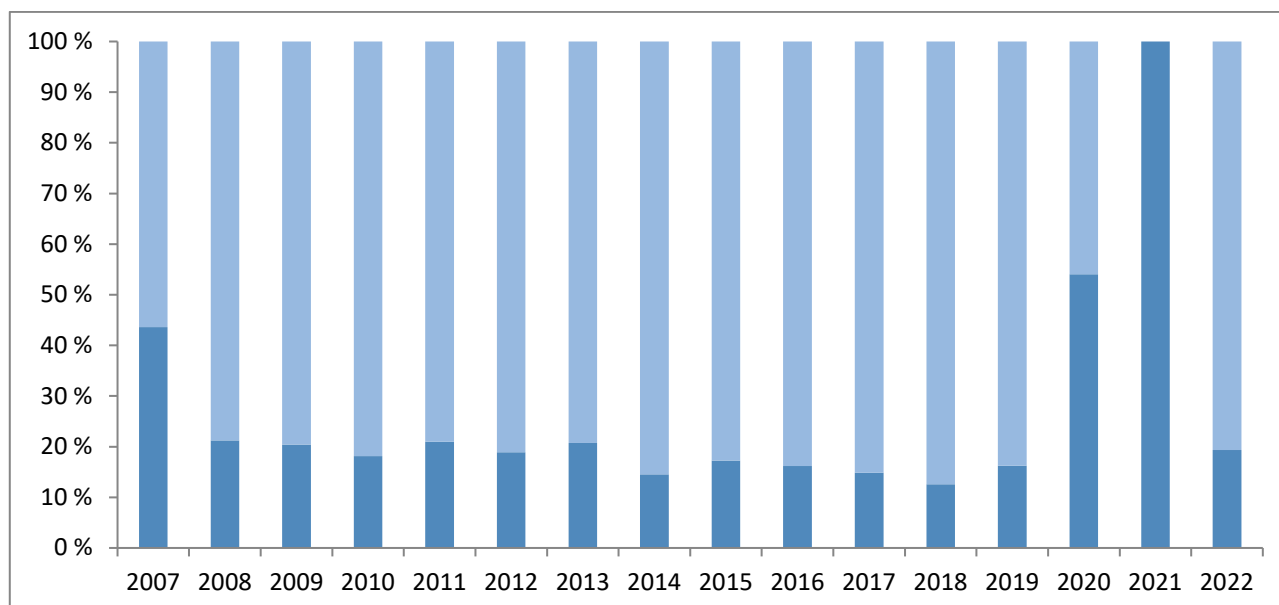
Figur 1. Samlet inntekt til Svalbards miljøvernfond (mill. kr/år) i perioden 2007-2022. Inntekten i 2007 gjelder for 9 måneder ettersom miljøgebyret ble gjort gjeldende fra 1.4.2007. Merk også at inntekt i 2013 er for 13 måneders flytrafikk og inntekt i 2014 er for 11 måneders flytrafikk.

I 2022 har det blitt tildelt 12,1 millioner kroner til 41 ulike prosjekter. Figur 2 viser utvikling i tildelingene i perioden 2007-2022. I årene 2017-2018 har det vært gitt større tildelinger enn forventet inntekt. Dette skyldes bruk av akkumulerte fondsmidler fra tidligere år og tilbakeførte midler fra prosjekter som ikke har benyttet seg av hele tilsagnsbeløpet. I 2020 ble det gitt en svært redusert tildeling og i 2021 ble det ikke tildelt midler fra Svalbards miljøvernfond. Dette skyldes inntektsfall i forbindelse med få reisende under koronapandemien.

Figur 2. Samlet tildeling til miljøvernprosjekter (mill. kr/år) i perioden 2007-2022.

Svalbards miljøvernfond har en effektiv drift av fondet i forhold til samlet tildeling til prosjekter. Tildelingene fra Svalbards miljøvernfond innenfor et år baserer seg på inntektene det samme året. Bortfall av inntekter påvirker dermed tildelingene, men ikke administrasjonskostnadene i samme grad, dette ser man tydelig i pandemiåret 2021 da det ikke ble gitt noen tildeling fra fondet og administrasjonskostnadene utgjorde 100 % av samlet ressursbruk for året. I 2022 har inntektene tatt seg opp, tildeling ble gjennomført som normalt og administrasjonskostnaden utgjorde 19,3 % av samlet ressursbruk.

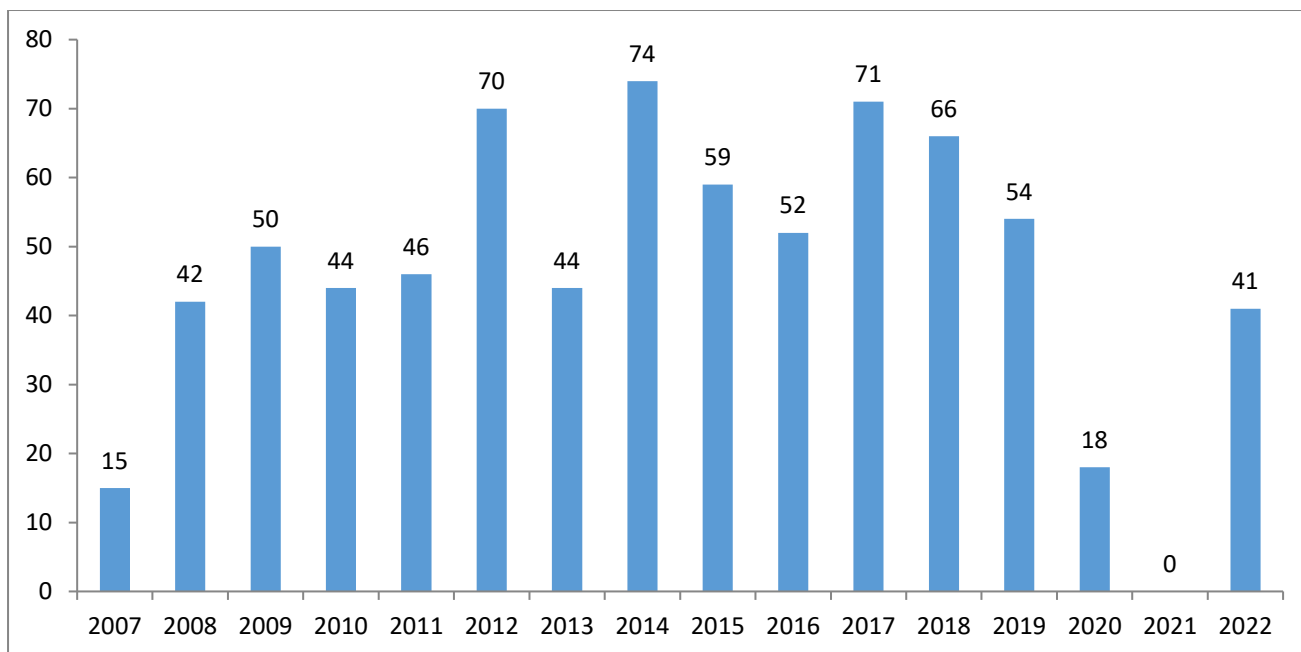
Figur 3. Årlig prosentvis forhold mellom driftskostnader (mørk blå) og tilskudd gitt til miljøverntiltak (blå) i perioden 2007-2022. 2007 gjelder for 9 måneder ettersom miljøgebyret ble gjort gjeldende fra 1.4.2007, i 2020 og 2021 har koronapandemien gitt vesentlig inntektsreduksjon noe som gjør at administrasjonskostnadene prosentvis utgjør en større del av fondets driftskostnader.

Tabell 1. Nøkkeltall for driftsutgifter og tildelinger i 2022

Svalbards miljøvernfond – Nøkkeltall 2022	Beløp (kr)
Driftsutgifter*	2 218 938
Tilskudd til miljøvernprosjekter	9 179 327
Refusjon av miljøavgift til fastboende	163 700
Drift av refusjonsordningen**	540 000

*Faktura for tjenester fra SMS dekker 2021, administrativ støtte for 2022 ikke fakturert pr. 31.12.22

** Faktura for tjenester fra Svalbard Skattekontor dekker drift av refusjonsordningen i 2021 og 2022

Figur 4. Antall prosjekter tildelt støtte i perioden 2007 – 2022.

I 2022 ble det gjennomført to søknadsrunder med totalt 85 innsendte søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. 39,7 millioner kroner. Av disse har 41 prosjekter fått tildelt 12,1 millioner kroner i støtte (30,48 % av omsøkt beløp). Siden etablering av fondet er det kommet inn 1 687 søknader, og totalt 751 prosjekter har fått støtte (44,51 %).

I 2021 fikk Svalbards miljøvernfond utviklet nye søknadskjema, dette medfører endring i hvilke kategorier prosjektene deles inn i. Siden det ikke var tildeling av midler fra fondet i 2021 vil disse endringene være synlige fra søknadsrunden 2022. Prosjektene fordeles på 6 ulike kategorier, valg av kategori gjøres av søkerne, og kun åpenbart feilkategoriserte søknader blir i ettertid plassert i andre kategorier. Tabell 2 gir en oversikt over fordeling av tilskudd på ulike kategorier for perioden 2007-2021. Tabell 3 gir en oversikt over fordeling av tilskudd på ulike kategorier fra og med 2022.

Kategoriseringen har en del svakheter, men ved sammenligning over flere tildelingsrunder vil man se trender i hvilke kategorier og type tiltak som er prioritert for tilskudd.

Tabell 2. Fordeling av tilskudd på ulike kategorier 2007-2021

Kategori	Antall prosjekter 2021	Antall prosjekter 2007-20	Sum 2021	Sum 2007-2020
Kartlegging og overvåkningstiltak (01)	0	144	0	39 144 500
Skjøtselstiltak (02)	0	20	0	4 142 000
Gjenoppretting av miljøtilstanden (03)	0	42	0	7 610 800
Undersøkelser av hva som forårsaker endringer i miljøet (04)	0	48	0	15 485 500
Tilretteleggingstiltak (05)	0	116	0	28 377 350
Kulturminnetiltak (06)	0	112	0	34 279 000
Informasjons- og opplæringstiltak (07)	0	204	0	34 072 750
Fiske- og vilttiltak (08)	0	24	0	5 989 000
Sum	0	710	0	169 100 900

* Kategorisering av prosjektene gjøres av søkerne og fordelingen kan være misvisende ved at eksempelvis tilretteleggingstiltak også kan være kulturminnetiltak osv.

Tabell 3 Fordeling av tilskudd på ulike kategorier fra 2022

Kategori	Antall prosjekter 2022	Antall prosjekter	Sum 2022	Sum totalt
Informasjon, opplæring og tilrettelegging	11	11	2 799 500	11
Forskning og undersøkelser	17	17	6 071 958	17
Kulturminner	5	5	985 000	5
Gjenbruk og ENØK	3	3	950 000	3
Avfall og forurensing	3	3	708 250	3
Reiseliv	2	2	580 000	2
Sum	41	41	12 094 708	12 094 708

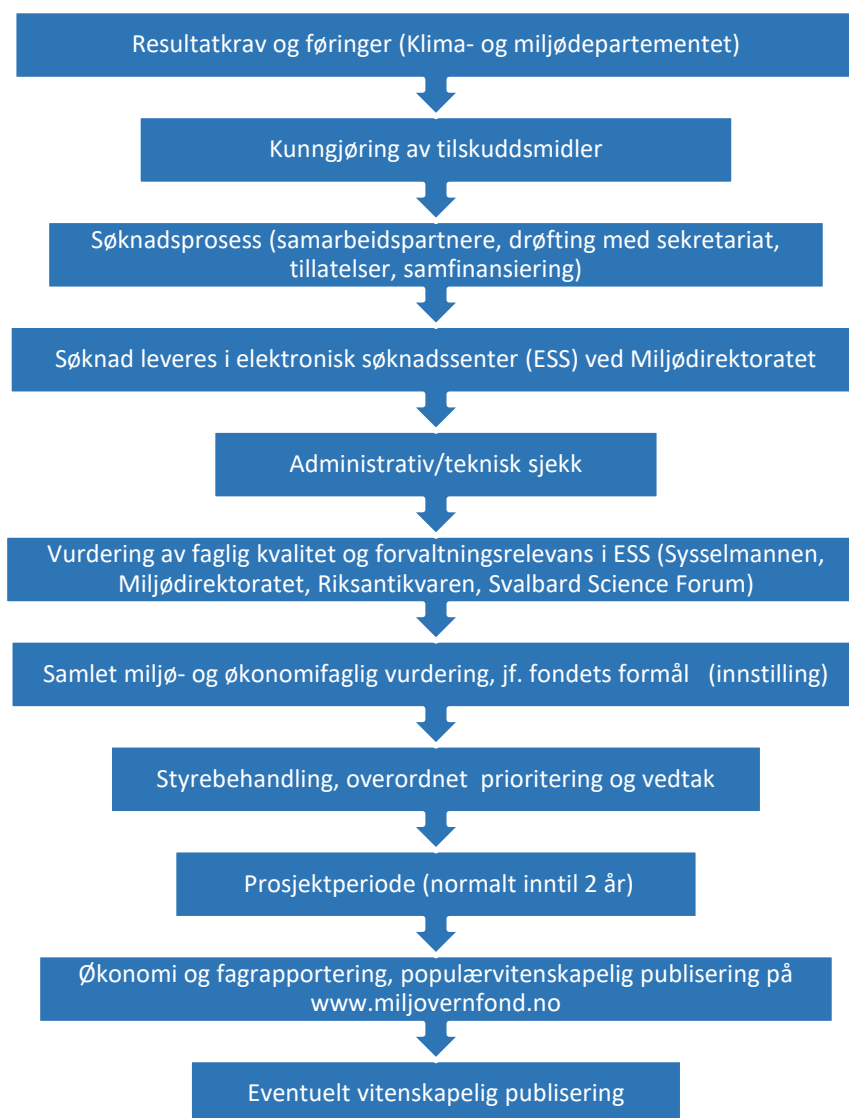
Det er flest søknader innenfor kategorien forskning og undersøkelser. Forskningsprosjekter som innhenter forvaltningsrelevant kunnskap til bruk i miljøforvaltningen på Svalbard prioriteres. Barn og unge er ofte i målgruppen for prosjekter i kategorien informasjon, opplæring og tilrettelegging, noe fondet anser som viktig for å skape engasjement og diskusjon rundt miljøvern på Svalbard.

Søknadsprosessen

Fondet gjennomfører vanligvis to tildelinger i året med søknadsfrister 1. februar og 15. september. Det ble i januar 2022 utlyst en tildelingsramme på 6 millioner kr. Fondet har hovedsakelig sin inntekt fra miljøavgift for reisende, alle tildelinger fra fondet som gjøres innenfor ett år baserer seg på inntektene samme år. Siden usikkerheten rundt reiseaktiviteten etter pandemien fortsatt var til stede, ble det besluttet å kunngjøre en sum for tildeling våren 2022 og foreta en ny kunngjøring av midler til søknadsrunden høsten 2022 når man hadde bedre oversikt over den økonomiske situasjonen. Reiseaktiviteten tok seg raskt opp og høsten 2022 ble det kunngjort tildeling av ytterligere 6 millioner.

Figur 5 viser ulike faser i driften av fondet.

Figur 5. Faser og prosesser i driften av Svalbards miljøvernfond, eksemplifisert gjennom et vilkårlig vitenskapelig prosjekt.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2022

Svalbards miljøvernfond har etablert et godt system for å stimulere og støtte gode miljøvern- og kulturminnetiltak over hele Svalbard. Flere prosjekter enn vanlig har søkt om- og fått utsettelse av arbeidsfristen grunnet koronapandemien i 2021, mange av disse går nå etter hvert mot avslutning. Resultatene fra prosjektene viser at fondet er et viktig virkemiddel for å skape miljørettet endring i svalbardsamfunnet.

Miljødirektoratets elektroniske søknadscenter bidrar til at fondet har et enkelt og effektivt system for søknadsbehandling og rapportering. Fondet har tatt i bruk nye søknadsskjema, rapporteringsskjema og akseptskjema for søknader i 2022. Fondet har god balanse mellom inntekter og omfanget av søknader som innvilges tilskudd.

Fondet støtter både prosjekter med kortsiktige resultater og prosjekter med langsiktige effekter. Styret mener Svalbards miljøvernfond på en god måte oppfylder målene gitt i fondets formål og det årlige tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet.

Tildelingsbrev med prioriteringer for budsjettåret 2022

I tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet er det lagt vekt på følgende utfordringer:

Ivaretagelse av den særegne villmarksnaturen på Svalbard er ett av de overordnede målene for svalbardpolitikken. Videre er det spesifikke mål for miljøvernet på Svalbard, og disse målene ligger fast, jf. Meld. St. 32 (2015–2016) Svalbard. En aktiv miljøpolitikk og et effektivt regelverk skal sikre at Svalbard, med tilgrensende hav- og drivisområder, skal være lite påvirket av menneskelig aktivitet og være et stort, sammenhengende villmarksområde.

Miljøvernfondet skal i 2022 fokusere på å bidra til at virksomhet og ferdsel skjer innenfor rammer som reduserer den samlede miljøbelastningen på Svalbard på sikt. Det er viktig at fondet i sitt arbeid tar hensyn til at lokalsamfunnene og miljøet på Svalbard er i endring, slik at nødvendig omstilling skjer i samsvar med de mål som er satt i Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard. Disse overordnede prioriteringene for miljømyndighetenes arbeid i 2022 skal gjenspeiles gjennom tildelingene fra Svalbards miljøvernfond.

Svalbards miljøvernfond arbeider under resultatområde *Polarområdene* med tre spesifiserte nasjonale mål som fondet skal bidra til å oppfylle:

Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.

De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning.

Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres.

Prioriteringer

Ved behandling og tildeling av fondets midler, skal Svalbards miljøvernfond prioritere prosjekter som:

- *bidrar til at reiselivet på Svalbard er i tråd med miljømålene for Svalbard og kanaliseres til områdene rundt de større lokalsamfunnene i Isfjorden-området*
- *øker kunnskapen om klimaendringenes virkning og/eller den samlede belastningen av menneskelig aktivitet på naturmiljøet og kulturminner*
- *fremmer tiltak for å ivareta kulturminner*
- *bidrar til forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forsøpling*
- *fremmer sirkulær økonomi*

Styringsparametere:

- *Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd, knyttet opp mot kategoriene, og knyttet opp mot prioriteringene*

- *Oversikt over gjennomføring av prosjekter, innen hver kategori, og knyttet opp imot prioriteringene:*

a) innenfor tidsfristen på 2 år

b) som innvilges forlengelse

c) som trekkes eller ikke gjennomføres

Måloppnåelse og resultatkrav

Det ble ved første søknadsrunde i 2022 tildelt 6 millioner kroner til 23 miljøvernprosjekter, og i andre søknadsrunde 6,1 millioner kroner til 18 prosjekter. Totalt var det 85 søkere med samlet søknadsbeløp på 39,7 millioner kroner. Antall søkere er noe lavere enn før pandemien, men vil trolig ta seg opp igjen. Det er god kvalitet på søknader som innvilges støtte.

På grunn av den uvisse situasjonen rundt reiseaktiviteten og hvor store inntekter fondet ville få i 2022 ble det bestemt å kun utlyse tildeling på inntil 6 millioner kroner ved vårens tildelingsrunde. Ved høstens tildelingsrunde ble det utlyst ytterligere 6 millioner kroner.

De angitte føringer i tildelingsbrevet gir fondet en overordnet avgrensning og er en støtte for prioritering av søknader både i sekretariatets arbeid og ved styrets vedtak om tildelinger. Ved utlysning av tilskudd blir føringene formidlet både i kunngjøringen og i dialog med søkere. Miljøvernfondet bygger i tillegg på erfaring, kompetanse og etablerte prinsipper.

Daglig drift

Svalbards miljøvernfond følger et relativt fastlagt årshjul for aktivitet med veiledning til søkere, utlysninger, tildelinger og oppfølging av prosjekter som har mottatt støtte fra fondet. I 2022 er det gjennomført to styringsmøter med KLD, og tre styremøter. Det har i løpet av 2021 og 2022 blitt oppnevnt nye styremedlemmer til alle styrets poster. Styret valgte derfor å ha et styreseminar med det avtroppende styret, og et strategimøte i august for å diskutere det videre arbeidet. Det ble også avholdt møter med potensielle søkere, hvor det ble satt fokus på kvalitet på søknadene og hva det nye styret ønsket søknadene til fondet skulle inneholde.

Styret og sekretariatet deltar i løpet av året på befaringer av prosjekter der det er naturlig, og informerer om fondet ved ulike anledninger. Sekretariatet deltar på flere møter både av generell karakter og konkret for å drøfte prosjekter med potensielle søkere.

Svalbards miljøvernfond er opptatt av at rapportene og resultatene til de ulike prosjektene skal være lett tilgjengelig for publikum. Sluttrapporter fra ferdigstilte prosjekter publiseres på fondets nettside og kan søkes opp tematisk. Nyheter legges også ut på Facebook og når dermed ut til et større publikum. Resultater fra prosjekter blir i flere tilfeller også publisert i andre nettmedier, aviser og vitenskapelige tidsskrift. Mange prosjekter omtales i Svalbardposten, som redaksjonelle saker eller korte artikler skrevet av forskere.

Svalbards miljøvernfond hadde 15. års jubileum i 2022. Dette ble markert med en aktivitetsdag/byrunde i forbindelse med styremøte i november. Det var lagt opp til en runde hvor byens befolkning kunne besøke 12 ulike prosjekter i byen som har mottatt støtte fra fondet. De forespurte aktørene viste stor velvilje til å delta på markeringen og vi fikk vist frem et bredt spekter av prosjekter som Svalbards Miljøvernfond har støttet.

Prosjekter tildelt støtte i 2022

I samsvar med formålet har Svalbards miljøvernfond i 2022 tildelt 12,1 millioner kroner til 41 nye prosjekter.

Under er styringsparameterne for fondet gjengitt og presentert i tabeller.

- ❖ Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd, knyttet opp mot kategoriene, og knyttet opp imot prioriteringene

Tabell 4 - Antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd knyttet opp imot prioriteringene i TDB 2022

	Prioritering i TDB	Innvilget	Antall
1	bidrar til at reiselivet på Svalbard er i tråd med miljømålene for Svalbard og kanaliseres til områdene rundt de større lokalsamfunnene i Isfjorden-området	5	10
2	øker kunnskapen om klimaendringenes virkning og/eller den samlede belastningen av menneskelig aktivitet på naturmiljøet og kulturminner	21	37
3	fremmer tiltak for å ivareta kulturminner	6	11
4	bidrar til forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forsøpling	6	12
5	fremmer sirkulær økonomi	3	5
0	Ingen prioritering	0	10
	Totalt	41	85

Tabell 5 - Antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd 2022, knyttet mot kategoriene i Svalbardmiljøloven §98

	Kategori i SML §98	Innvilget	Antall
A	undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet,	19	31
B	gjenoppretting av miljøtilstanden	2	3
C	tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner, så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige	6	11
D	informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak	14	38
0	Utenfor fondets formål	0	2
	Totalt	41	85

Ved behandling av søknadene har sekretariatet og styret lagt vekt på KLD sine prioriteringskategorier og det gis her en kort beskrivelse av prosjektene som ble tildelt støtte i 2022 fordelt på de ulike prioriteringskategoriene.

1.) Prosjekter som bidrar til at reiselivet på Svalbard er i tråd med miljømålene for Svalbard og kanaliseres til områdene rundt de større lokalsamfunnene i Isfjorden-området.

22/2, 22/4, 22/38, 22/52, 22/74

AECO har fått støtte til å utvikle en kunnskapsbase for guider, målet er at guidenes økte kunnskap vil overføres til gjester som besøker Svalbard i guidenes utøvelse av guiderollen, noe som igjen vil bidra til å sikre miljøforsvarlige handlinger, engasjement og bærekraftig bruk av naturen både blant guidene og gjestene.

Svalbard museum er en av de mest besøkte attraksjonen som ligger innenfor bebyggelsen og de har nå fått midler til sitt prosjekt «Utsyn» som handler om å revidere utstillingen ved museet til glede for alle besøkende.

Visit Svalbard har fått midler til å lage film om gruvehistorien, noe som skal bidra til økt kunnskap om den unike kulturhistorien som finnes på Svalbard.

Svalbard guide association har fått midler til et prosjekt for å forbedre kommunikasjonen mellom forvaltningen og fremmedspråklige guider. Høyt utdannede guider kan sikre miljøvern gjennom å formidle økt bevissthet rundt tema.

Ved høsten tildeling ble det gitt midler til Visit Svalbard for å utføre en tålegrenseanalyse. Hensikten er å analysere hvor mange skip og passasjerer Longyearbyen som destinasjon kan ta imot for å kunne foreslå tydeligere standarder og kriterier for prioriterte anløp, for derved å oppnå mindre klimabelastning.

2.) Prosjekter som øker kunnskapen om klimaendringenes virkning og/eller den samlede belastningen av menneskelig aktivitet på naturmiljøet og kulturminner.

22/3, 22/8, 22/13, 22/14, 22/15, 22/27, 22/35, 22/37, 22/43, 22/48, 22/53, 22/57, 22/59, 22/62, 22/64, 22/65, 22/68, 22/69, 22/71, 22/72, 22/75, 22/82

De fleste forskningsprosjekter som søker støtte fra Svalbards miljøvernfond kommer inn under denne prioriteringen. Styret prioriterer prosjekter som har en forvaltningsmessig relevans for Svalbard ved avgjørelse om tilsagn.

Norsk Polarinstitutt har fått midler til seks ulike prosjekter, forskning på genetisk utveksling mellom bestander hos Svalbardrein, forstyrrelser på tundravegetasjon, bevegelse i isbreer, forstyrrelse av isbjørn, pelslus hos fjellrev og et forsøk for droneovervåking av vadefugl i Kongsfjorden, noe som på sikt kan gi bedre og mindre forstyrrende overvåkningsmetoder.

Birdlife Svalbard har fått midler til digitalisering av fugleobservasjoner fra Svalbard i tiden før 1960. Lettere tilgjengelig oppdatert informasjon vil gi et god grunnlag til bedre forvaltning av fuglefaunaen og deres leveområder på Svalbard.

Ylvisaaker AS har fått støtte til å oversette boka «Verda mi smeltar» til engelsk. Noe som vil gi mer tilgjengelig kunnskap om klimaendringene tilpasset engelskspråklig besøkende i Longyearbyen.

Svalbard Turn har fått videreført sitt prosjekt «Aktiv i friluft» som bidrar til at byens innbyggere kan delta på ikke-motoriserte aktiviteter med liten miljøpåvirkning i byens nærområde.

Akvaplan Niva og NINA har begge fått midler til forskning på Svalbardrøye. Henholdsvis til kartlegging av vandring og områdebruk på Svalbard, en videreføring av et pågående prosjekt og hvorvidt røya i Torskevannet er anadrom eller stasjonær.

University of Groningen har fått støtte til et forskningsprosjekt kalt DRYLOSS, som ser på tap av biodiversitet når mindre sjøer og kulper tørker ut på grunn av klimaendringer.

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har fått midler til å se på kilder til mikroplast. Resultatene fra prosjektet kan brukes til å avdekke og redusere lokale kilder til mikroplastforurensning.

Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo har fått innvilget en ekstrabevilling for å ferdigstille et prosjekt de fikk støtte til i 2020 som skal gjøre rede for hvilket rikt biologisk og nedfelt materiale som vil gå tapt med isbreene som blir borte på grunn av klimaendringene.

Universitetscenteret på Svalbard (UNIS) har fått midler til et filmprosjekt om forskning på Svalbardreid og hvordan endringene i klima påvirker dem, fokus er å få forskning ut til publikum.

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har fått midler til å utvide et pågående prosjekt til å omfatte Svalbard. PAIRWISE-prosjektet adresserer trusler knyttet til antimikrobiell resistens og antibiotika som en forurensning i vann, husdyr og dyreliv. Potensielt viktig kunnskap om ny forurensning på Svalbard. Relevant for LL og lokal miljøforvaltning gir bedre beslutningsgrunnlag.

NMBU har fått midler til et forskningsprosjekt som skal se på snøskuterferdsel og Svalbardreid. Målet er å bidra til mer presise svar på i hvilken grad skuterferdsel representerer en trussel mot svalbardreiden. Dette er et tema som har fått mye oppmerksomhet og som gir etterspurt kunnskap om forstyrrelse av reinsdyr fra ferdse, noe som er relevant for både forvaltningen og allmennheten.

Veterinærinstituttet har fått midler til et prosjekt hvor de skal studere revens dvergbendelorm. Dette prosjektet er forbundet med Polarinstituttets prosjekt om pelslus hos fjellrev. Dette er kunnskap som kan få betydning for bestanden av polarrev, og som kan være et potensielt helseproblem for mennesker på Svalbard.

Laboratoire Ampère skal analysere iskjernepøver for å se på klimaendringenes påvirkning. De skal se på miljøgifter, klima, hav og helse. Godt planlagt forskningsarbeid av erfarne forskere som vil gi viktig informasjon på mange fagfelt.

Norwegian Research Centre AS (NORCE) har fått midler til et prosjekt om bærekraftig forvaltning av nye havfiskerier med akustisk telemetri. De skal undersøke endringer i fjorden forårsaket av klimaendringer. Formidling av kunnskapen er en viktig del av prosjektet.

Polar Bears International skal i samarbeid med Norsk Polarinstitutt studere isbjørnens adferd i hjemråde noe som vil medføre økt kunnskap om en sårbar periode for arten. Studien skal også gi kunnskap om virkning av klimaendringenes påvirkning ved å sammenligne med tidligere studier.

3.) Prosjekter som fremmer tiltak for å ivareta kulturminner.

22/5, 22/26, 22/50, 22/79, 22/81, 22/85

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS har fått midler til reparasjon av stålkonstruksjoner på Taubanesentralen. Dette er et ledd i arbeidet med å kunne ta bygningen mer i bruk og åpne den for publikum. Store Norske har også fått midler til tiltak på Svenskebrakka på Hotellneset, som bidrar til videre bruk av bygget.

Universitetscenteret på Svalbard har fått midler til et prosjekt hvor de skal utvikle et verktøy for å se på risikoen for erosjonsskader på kulturminner. Dette er et svært forvaltningsrelevant prosjekt som vil frembringe verktøy kulturminneforvaltningen hos Sysselmasteren har behov for.

ForScience Foundation har fått midler til 3D laserscanning av kulturminneobjekter på Sør-Spitsbergen, også et prosjekt som er relevant for forvaltningen da dette er område som sjelden blir besøkt og hvor dette arbeidet kan bidra til økt kunnskap om kulturminnenes tilstand.

Det er også gitt tilsagn til å sette inn varevinduer på «Skakkebu» i Hiorthamn og til istandsetting av fangsthytta på Revneset.

4.) Prosjekter som bidrar til forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forsøpling.

22/22, 22/30, 22/51, 22/55, 22/63, 22/64

Salt Lofoten har fått tilsagn på et prosjekt som handler om å øke forståelsen av kilder til marin forsøpling og kartlegge denne, samt bidra til å identifisere mulige forvaltningstiltak. AECO har fått bevilget midler til å fortsette sitt Clean Seas prosjekt som fondet også tidligere har gitt midler til.

Norges geotekniske institutt (NGI) har fått midler til et prosjekt hvor de skal se på naturbaserte løsninger for PFAS forurensning. Longyearbyen lokalstyre har fått midler til å lage et informasjonsrom om avfallshåndtering og strandsøppel ved den nye miljøstasjonen. Prosjektet har et særskilt blikk mot barn, unge og lokale og skal gi bedre forståelse og dermed forebygge forsøpling på Svalbard. Polarflokken Barnehage (LL) har fått midler til sitt prosjekt «søppeltokt og mikroplast i havet og på land» som de har gjennomført flere ganger tidligere.

Longyearbyen hundeklubb har fått midler til å gjenopprette et naturområde ved hundegården etter jordras.

5.) Prosjekter som fremmer sirkulær økonomi

22/28, 22/31, 22/70

Flytårnet i Svea er på privat initiativ flyttet til Sjøskrenten i Longyearbyen, Svalbards miljøvernfond har gitt midler til prosjektet som skal benyttes for å tilgjengeliggjøre tårnet for besøkende. Prosjektet viser sirkulær økonomi/ gjenbruk i praksis. Svalbard Resykkeleringsworkshop har fått midler til å fortsette sitt prosjekt med restaurering og gjenbruk av sykler.

Longyearbyen Lokalstyre har fått midler til et prosjekt de kaller «gjenbruk og omtanke» hvor man fokuserer på reparasjon og gjenbruk. Det skal etablere en reparasjonskafe og utlån av verksted. De skal arrangere temakvelder på reparasjonskafeen med veiledning og de skal etablere utlån av verktøy og maskiner for reparasjonsarbeid hvor Biblioteket har ansvar for anskaffelse, implementering og utlån.

Tabell 6 Samlet oversikt over tildelinger 2022

Prosjektnr.	Søknadsnavn	Søker	Tilsagn
22/2	AECO kunnskapsbase for guider	ASSOCIATION OF ARCTIC EXPEDITION CRUISE OPERATORS (AECO)	167 500
22/3	Stikk eller død: Klimaendringer og genetisk utveksling mellom reinsdyrbestander	NORSK POLARINSTITUTT	350 000
22/4	Utsyn - forprosjekt revisjon av utstillingene ved Svalbard museum	STIFTELSEN SVALBARD MUSEUM	450 000
22/5	Reparasjon av stålkonstruksjon på Taubanesentralen	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	110 000
22/8	Svalbards fugler	LONGYEARBYEN FELTBIOLOGISKE FORENING	75 000
22/13	My world is melting	YLVISAAKER AS	68 000
22/14	Overvåking av forstyrrelser på tundraen: etablere arealestimater	NORSK POLARINSTITUTT	500 000
22/15	Aktiv i Friluft	SVALBARD TURN IDRETTSLAG	600 000
22/22	Collection and Assessment of macroplastic and other beach Pollution (CAP)	SALT LOFOTEN AS	600 000
22/26	Varevindu på "Skakkebu" i Hiorthamn, ID146668-18	Dag Erlend Strømholt	100 000
22/27	GPS instrumentation for real-time monitoring of surging glacier speeds.	NORSK POLARINSTITUTT	80 000
22/28	Svalbard Resykkelerings Workshop	SVALBARD RESYKKELERINGS WORKSHOP	250 000
22/30	AECO Clean Seas Project	ASSOCIATION OF ARCTIC EXPEDITION CRUISE OPERATORS (AECO)	300 000
22/31	Gjenbruk og omtanke	LONGYEARBYEN LOKALSTYRE	200 000
22/35	Røya i Torskevatnet	STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA	93 000
22/37	2022 Dry lakes is loss of biodiversity DRYLOSS	University of Groningen, Arctic Centre	224 000
22/38	Deler av gruvehistorien fortalt gjennom fem filmer	VISIT SVALBARD AS	180 000
22/43	External and internal sources of microplastic pollution in Svalbard waters	NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING	120 000
22/48	Sjørøye - kartlegging av vandring og områdebruk på Svalbard. En videreføring.	AKVAPLAN-NIVA AS	510 000
22/50	DynaRisk - A tool for assessing risk for dynamic coastal change impact on cultural heritage sites	UNIVERSITETSENTERET PÅ SVALBARD AS	504 050
22/51	Natur baserte løsninger for PFAS forurensning	STIFTELSEN NORGES GEOTEKNISKE INSTITUTT	250 000
22/52	Svalbard Guide Association	SVALBARD GUIDE ASSOCIATION	204 000
22/53	The Way Ice Works	ARKITEKTUR- OG DESIGNHØGSKOLEN I OSLO	20 500

22/55	Informasjonsrom om avfallshåndtering og strandsøppel	LONGYEARBYEN LOKALSTYRE	270 000
22/57	Reindalen Film Project - Sharing Reindeer Science Beyond Academia	UNIVERSITETSSENTERET PÅ SVALBARD AS	250 000
22/59	isbjørn og forstyrrelse	NORSK POLARINSTITUTT	400 000
22/62	PAIRWISE-Svalbard	NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING	288 250
22/63	Gjenoppretting av naturområde ved hundegården etter jordras	LONGYEARBYEN HUNDEKLUBB	40 000
22/64	Søppeltokt og mikroplast i havet og på land	LONGYEARBYEN LOKALSTYRE	75 000
22/65	Snøskuterferdsel og svalbardrein	NORGES MILJØ- OG BIOVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NMBU)	404 223
22/68	Fur lice in arctic foxes in Svalbard: Prevalence, intensity and impacts on health status	NORSK POLARINSTITUTT	245 035
22/69	MapEm	VETERINÆRINSTITUTTET	212 666
22/70	Sveatårnet til Sjøskrenten	Ingvild Sæbu Vatn	500 000
22/71	Threaten - The Svalbard biogeochemical shift during the Anthropocene	Laboratoire Ampère	600 000
22/72	Using Drone-mounted Thermal Cameras for Monitoring Waders in Kongsfjorden	NORSK POLARINSTITUTT	344 000
22/74	Tålegrenseanalyse: Hvor mange skip og hvor mange passasjerer kan en destinasjon ta imot?	VISIT SVALBARD AS	400 000
22/75	Supporting sustainable management of emerging marine fisheries with acoustic telemetry	NORCE NORWEGIAN RESEARCH CENTRE AS	553 600
22/79	Istandsetting av Fangsthytta på Revneset	Anders Ringheim	205 000
22/81	Svenskebrakka på Hotellneset	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	70 000
22/82	Polar bear maternal den monitoring	Polar Bears International	780 884
22/85	3D Laser Scanning for Svalbard's Heritage Preservation (New dimensions)	forScience Foundation	500 000
SUM			12 094 708

Ferdigstilte prosjekter 2022

Prosjekter som får innvilget støtte fra Svalbards miljøvernfond får 2 års gjennomføringsfrist. Prosjektene som har arbeidsfrist i 2022 ble tildelt midler i 2020. Arbeidsfristen for samtlige prosjekter både fra vårens og høstens søknadsrunde er satt til 31.12, og i henhold til forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond (FOR-2007-04-30-599) skal sluttrapport foreligge senest tre måneder etter at tiltaket er gjennomført. Det vil si at prosjektene har endelig rapporteringsfrist 31.3.2023. Flere av prosjektene fra 2020 er ikke er ferdigstilt og rapportert tidsnok til å få dem med i årsrapporten for 2022. Prosjektene har fra og med 2022 fått arbeidsfrist i slutten av november, noe som vil medføre at sluttrapportene heretter skal leveres tidligere. Dette vil være synlig i årsrapporten fra 2024.

I 2020 var det 75 søknader totalt og 18 prosjekter som fikk tildelt støtte fra Svalbards miljøvernfond.

Under er styringsparameterne for fondet gjengitt og presentert i tabeller.

- ❖ Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd, knyttet opp mot kategoriene, og knyttet opp imot prioriteringene

Tabell 7 - Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd knyttet opp imot prioriteringene 2020

	Prioritering i TDB	Innvilget	Antall
1	Bidra til at reiselivet på Svalbard er mest mulig bærekraftig og i tråd med miljømålene for Svalbard, og kanaliseres til områdene rundt de større lokalsamfunnene i Isfjordområdet.	1	8
2	Sikrer kunnskap om den samlede belastningen av menneskelig aktivitet på sårbare natur- og kulturminneverdier, og særlig når det gjelder isavhengige arter.	3	6
3	Sikrer kunnskap om klimaendringens virkning for naturmiljøet og kulturminner.	3	7
4	Fremmer tiltak for å ivareta kulturminner, med særlig vekt på prosjekter som sikrer kulturminner som er utsatt for effektene av klimaendringer.	1	12
5	Fremmer engasjement og konkret miljørelatert handling gjennom å øke kunnskapen om Svalbards natur- og kulturmiljø blant fastboende og tilreisende, for eksempel gjennom innovativ bruk av ulike formidlingsformer.	4	16
6	Bidrar til lavutslippsløsninger og reduksjoner i klimagassutslipp som følge av virksomhet på Svalbard.	4	7
7	Bidrar til å bedre kunnskapsgrunnlaget for miljømålene og forsvarlig høsting når det gjelder de levende naturressursene, og mulighetene for lokal bruk av matressursene på Svalbard.	1	2
8	Bidrar til forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forøpling.	1	12
0	Ingen prioritering	0	5
	Totalt	18	75

Tabell 8 - Totalt antall søknader, og antall søknader som innvilges tilskudd, knyttet mot kategoriene i Svalbardmiljøloven §98

	Kategori i SML §98	Innvilget	Antall
A	undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet,	8	23
B	gjenoppretting av miljøtilstanden	0	4
C	tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner, så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige	2	7
D	informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak	8	38
0	Utenfor fondets formål	0	3
	Totalt	18	75

- ❖ Oversikt over gjennomføring av prosjekter, innen hver kategori, og knyttet opp imot prioriteringene:
  - a) innenfor tidsfristen på 2 år,
  - b) som innvilges forlengelse,
  - c) som trekkes eller ikke gjennomføres.

Tabell 9 – Gjennomføring av prosjekter med arbeidsfrist 2022

Status	Antall
Avsluttet innenfor arbeidsfrist	4
Innvilget forlengelse	1
Trukket/Ikke gjennomført	1
Foreløpig ikke rapportert*	12
Totalt	18

* frist for sluttrapportering er 31.3.2023

Tabell 10 – Gjennomføring av prosjekter 2020 fordelt på kategorier i Svalbardmiljøloven §98*

	Kategori i SML §98	Fullført	Forle	Trukket	Ikke rapp*	Totalt
A	undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet,	2			6	8
B	gjenoppretting av miljøtilstanden					0
C	tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning av kulturminner, så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige		1		1	2
D	informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak	2		1	5	8
						18

* Frist for sluttrapportering er 31.3.2023

Tabell 11 – Gjennomføring av prosjekter 2020 fordelt på prioriteringer*

	Prioritering i TDB	Fullført	Forlenget	Trukket	Ikke rapp*	Totalt
1	Bidra til at reiselivet på Svalbard er mest mulig bærekraftig og i tråd med miljømålene for Svalbard, og kanaliseres til områdene rundt de større lokalsamfunnene i Isfjordområdet.	1				1
2	Sikrer kunnskap om den samlede belastningen av menneskelig aktivitet på sårbare natur- og kulturminneverdier, og særlig når det gjelder isavhengige arter.	1			2	3
3	Sikrer kunnskap om klimaendringens virkning for naturmiljøet og kulturminner.				3	3
4	Fremmer tiltak for å ivareta kulturminner, med særlig vekt på prosjekter som sikrer kulturminner som er utsatt for effektene av klimaendringer.		1			1
5	Fremmer engasjement og konkret miljørelatert handling gjennom å øke kunnskapen om Svalbards natur- og kulturmiljø blant fastboende og tilreisende, for eksempel gjennom innovativ bruk av ulike formidlingsformer.	1			3	4
6	Bidrar til lavutslippsløsninger og reduksjoner i klimagassutslipp som følge av virksomhet på Svalbard.			1	3	4
7	Bidrar til å bedre kunnskapsgrunnlaget for miljømålene og forsvarlig høsting når det gjelder de levende naturressursene, og mulighetene for lokal bruk av matressursene på Svalbard.				1	1
8	Bidrar til forebygging og reduksjon av forurensning, avfall og marin forsøpling.	1				1
0	Ingen prioritering					
	Totalt					18

* Frist for sluttrapportering er 31.3.2023

Eksempler på ferdigstilte prosjekter i 2022

Resultatet av fondets tildelinger er sjelden synlig samme år som tilsagnet gis. Det er derfor naturlig å nevne noen av de mange prosjektene som er avsluttet og rapportert i denne perioden.

Prosjektnummer 16/83: Tiltak på taubanebukker i Longyearbyen

Det er utført omfattende restaurering av 5 taubanebukker de siste 5 år.

- Sykehusbukken (mellom sykehus og kulturhuset)
- Alpinbakkebukken (bukken rett ved siden av den nye alpinbakken)
- Blåmyra bukken (den bukken som ligger bak blåmyra)
- Saudi Arabia bukken (den høyeste bukken i Longyearbyen, ved gangbro til Skjæringa)
- Skolebukken (nærmeste bukken ved skolen på motsatt side av veien)

Eksempel på arbeid som er gjennomført - Saudi Arabiabukken:

Saudi Arabiabukken er den høyeste av alle taubanebukker i Longyearbyen. Bukken er over 30 m høy og i motsetning til de fleste taubanebukker i byen så står SA bukken rett på betongfundamenter og har dermed ikke noe bunnfundament i tre. Bukken ble sikret i 2019 med 10 tonns lastestrammer (6 st. per pæle). Pælene og laskene lå dekket under ca. 1 m grus. Spitsbergen maskin As ble leid inn for å gjennomføre grave og dreneringsarbeid. Stor skade ble oppdaget etter å ha frigjort bukken fra alle massene. Alt treverk som har vært i kontakt med bakken måtte byttes ut. Bukkens loddlinje hadde forskjøvet seg over 40 cm, så hele bukken helte mot Sysselmesterbygning. Bukken ble sikret og jekket i lodd igjen. Vi brukte 4 st. 4 tonns sveivejekker til jekkeprosessen. Alt råtten treverk ble byttet ut. Betongfundamentene virket i ok tilstand. Pæle og diagonale ble lasket/spunset, og horisontale ble byttet ut i sin helhet. Etter ferdigstilling av bukken ble lastestrammer fjernet og de impregnerte hjelperstolpene kuttet ned. Montering av nye stålpæler og innfestning til diagonal wire ble utført vinter 2020.

Arbeidsbeskrivelse for de andre bukkene er gjengitt i sluttrapport for prosjektet.

Prosjektnummer 19/68: Kartlegging av ismåkebestanden på Svalbard

Svalbard utgjør et internasjonalt viktig hekkeområde for ismåke. Arten er endemisk for Arktis og gjennom sin avhengighet til sjøis, en av de mest sårbare artene for global oppvarming. Tilbakegang i hekkebestanden er dokumentert i Canada, på Grønland og på Svalbard. Med bakgrunn i denne bestandsnedgangen og de raske miljøendringene som skjer i Arktis, har IUCN (International Union for Conservation of Nature) og OSPAR-konvensjonen oppfordret de fire landene som deler forvaltningsansvaret for den globale hekkebestanden, om å gjennomføre nasjonale bestandstelling for å avklare ismåkens globale status.

Feltarbeidet ble gjennomført i perioden 24. juni til 19. juli 2019. Base for arbeidet var Longyearbyen. Bortsett fra Kræmerpynten på Kvitøya, ble alle kjente kolonier på Svalbard besøkt med helikopter. Det ble også søkt etter nye kolonier. Sysselmesterens helikopter ble benyttet til flygningene.

Til sammen 55 ismåkekolonier var okkupert i 2019. Dette inkluderer ni nye kolonier som ble funnet som resultat av søk i potensielle hekkeområder. De nye koloniene lå henholdsvis på Spitsbergen (fire kolonier) og Nordaustlandet (fem kolonier). Ismåkens utbredelse på Svalbard er knyttet til den østlige delen av Spitsbergen, Barentsøya, Kong Karls Land og Nordaustlandet. Majoriteten av ismåkekoloniene på Svalbard ligger inne i landet.

Totalt antall hekkende par i de besøkte koloniene i 2019 var 1119. Kolonistørrelsen varierte fra 1-95 par. Tatt i betraktning at det fortsatt vil være kolonier på Svalbard som ikke er oppdaget, er det grunn til å tro at hekkebestanden på Svalbard teller 1500-2000 hekkende par (3000-4000 individer). I tillegg kommer ungfugler som ikke er knyttet til hekkekoloniene før de blir kjønnsmodne, dvs. etter 2-3 år. Dette estimatet her vesentlig høyere enn tidligere estimer for Svalbard, noe som skyldes at foreliggende estimat bygger på systematiske tellinger i felt og ikke anslag basert på tilgjengelig litteratur. Utviklingen i hekkebestanden på Svalbard er imidlertid negativ. Overvåking av et større utvalg kolonier fra 2009 viser en årlig nedgang på ca. 4 %.

God kunnskap om hekkekoloniens størrelse og beliggenhet er viktig kunnskap i forhold til styring av ferdsel, arealplanlegging og verneplanarbeid. Resultatene fra prosjektet vil utgjøre en viktig "baseline" for videre forskning og overvåking av arten på Svalbard. Resultatene fra prosjektet bidrar også inn i det internasjonale arbeidet med å øke kunnskap om ismåkens globale status og bevaring av arten.

Ismåken regnes i dag som en av de sjøfuglartene vi vet minst om i verden, samtidig som den er truet av klimaendringer og miljøgifter.

Ismåke, Svenskøya, Kong Karls Land. Foto: Hallvard Strøm

Prosjektnummer 19/119: Bevaringstiltak Gruvelageret

Gruvelageret er en unik restaurant, lokalisert i Sverdrupbyen. Bygget er et tidligere gruvelager med lang historikk, som er blitt restaurert og bygget om til et helt unikt spisested. I mange år stod Gruvelageret forlatt, halvveis kollapset, i en bydel som var fraflyttet og brent til grunne. Steve Daldorff Torgersen kjøpte bygget i 2007 og i 2015 stod bygget ferdig som restaurant og tok imot sine første gjester. Gruvelageret er en helhetsopplevelse av mat, drikke og formidling av historie. Bygget er et fredet kulturminne.

Hvert år siger grunnen under Gruvelageret, ofte opp mot 10-15 cm, og man ser at det må ytterligere tiltak enn å jekke for å sikre bygget. Man ønsket dermed å sikre grunnen på en miljøvennlig måte i samsvar med Sysselmesterens retningslinjer for fredet kulturminne, slik at bygget kan stå trygt i lang tid framover. Bunnlinjen for fundament til Gruvelageret synker, og selv om det blir jekket hvert år kan bygget sige med 10-15 cm. Under befaringen var det enighet om at isolering av grunnen for å holde permafrosten mer stabil vil være den beste løsningen for kulturminnet. Dette skulle løses ved å legge isolasjonsmatter av steinull under hele bygget og ut fra bygget.

Høsten 2020 startet opprydding og fjerning av gammelt skrot, materialrester og plankerester under bygget. Stein og andre større ujevnheter under bygget ble fjernet. Deretter ble 10 kubikk grus i kasser transportert for hånd inn under bygget for så å jevne og planere ut området jevnt med bunnsvillene. Til dette arbeidet leide vi inn Svalbard Folkehøyskole som utførte arbeid til inntekt for årets TV-aksjon. Etter at vinteren var kommet, lyset var tilbake og frosten hadde satt seg i slutten av april 2021 kunne prosjektet fortsette. Snø ble fjernet under og rundt bygget for å klargjøre jekking mens marken enda var frossen. Bygget ble så jekket så rett det lot seg gjøre, for så å starte prosessen med å isolere grunnen på det planerte underlaget fra høsten. Grunnen er isolert med to lag krysslågt steinull på 5 cm tykkelse. Platene er lagt ut 1,80 cm ut fra vegg i alle byggets retninger. Dette ble utført av byggmester Trond Myhre i samarbeid med Svalbard Explorer Eiendom. Trond Myhre var også fagansvarlig under restaureringen av Gruvelageret i 2013 og 2014. Sommer og høst 2021 dekte man til platene med masse og slik fullførte prosjektet.

Prosjektet er gjennomført i henhold til plan. Målet var å stabilisere grunnen under Gruvelageret, dette ved å isolere grunnen med isolasjonsmateriale mens det fremdeles var frost i grunnen. Arbeidet ble utført i mai 2021 og det er kun 1 års historikk i forhold til å se resultatet, men på året som er gått virker det som isolasjonsarbeidet fungerer svært godt. Det har vært minimal bevegelse på bygget. Det kan nok ikke konkluderes endelig enda, men man kan si at det ser lovende ut.

Prosjektnummer 19/117: Restaurering av vinduer og tak på det gamle renseverket i Ny-Ålesund

Bruk av bygget opphørte i 1963. Etter at alt interiør ble tatt ut, har bygget stått urørt, men til tross for at det regner og snør inn i det er konstruksjonen solid og stødig og Kings Bay ønsker derfor å tette bygget slik at vi får det tilbake til sin fordums prakt og også får tatt bygget i bruk til lagerbygg. Renseverket er et sentralt bygg i Ny-Ålesund skyline og er noe av det første man legger merke til, enten man ankommer Ny-Ålesund med båt eller med flybuss fra flyplassen.

Bygget er ikke fredet, men det har allikevel en stor kulturhistorisk verdig i Ny-Ålesund, både mtp gruvehistorien og den særegne arkitekturen som skiller seg ut. Renseverket er et verneverdig bygg i arealplanen for Ny-Ålesund og eksteriøret skal bevares.

Arbeidet ble gjennomført i sommersesongen 2020. Eksisterende taktro av plank og papp ble fjernet. Ny taktro ble bygget opp med krysslekting festet til betongdekke, plater og papptekking. Forkantbord tilsvarende de originale. Restaureringsarbeidet ble gjennomført av Kings Bay AS.

Restaurering av vinduer ble gjennomført i 2020-2021. Ferdigrestaurerte vinduer ble montert sommersesongen 2021. Vindusomramminger, karmen og øvrige originale bygningsdeler ble beholdt så langt mulig. Kopier ble produsert der originaldeler manglet/var i for dårlig forfatning (eks. som følge av tidl. brannskade). Vinduene har en ubehandlet overflate, glass ble produsert etter mål på samtlige vinduer og rammene festet til karmene tilsvarende opprinnelig løsning. Kittfals ble behandlet med linoljemaling. Restaureringsarbeidet ble gjennomført av Kings Bay AS i tillegg til innleide håndverkere med særskilt kompetanse på vindusrestaurering.

Renseverket har flere åpninger i fasaden hvor det ikke har vært vinduer. I disse er det satt inn porter av tre. I hovedinngangen mot nordvest er det satt inn skyveport. Portene er kopiert så langt mulig etter gamle fotografier. Foto under dokumenterer portene som ble bygget og montert våren/sommeren 2022.

Gjennomført restaurering av Renseverket er et viktig bidrag til bevaring av kulturarven tilknyttet gruvedrift i Ny-Ålesund. Tak og alle åpninger er nå tettet og bygningen derved gitt forlenget levetid.

Prosjektnummer 18/13: AECOs CleanSeas og Clean up

Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO) er en internasjonal sammenslutning for ekspedisjonscruiseoperatører i Arktis og andre med interesser i denne bransjen. AECO har 69 internasjonale medlemmer og det geografiske området omfatter det arktiske området: med Svalbard som et kjerneområde. AECO er dedikert til å administrere ansvarlig, miljøvennlig og trygg turisme i Arktis og streber etter å sette høyest mulige driftsstandarder.

I over 20 år har medlemmer av AECO vært engasjert i opprydningsaktiviteter i Arktis og vært vitne til den økende mengden søppel som flyter i land på disse strendene. I tillegg har operatører endret fasiliteter og praksis om bord på fartøy i et forsøk på å redusere engangsplast. Dette førte til en diskusjon om hvordan bransjen som helhet kunne bidra mer. I 2018 bestemte AECO seg for å trappe opp foreningens innsats for å bekjempe marin plastforurensning ved å lansere sitt Clean Seas-prosjekt. AECO signerte et memorandum of understanding med FNs miljøprogram (UN Environment) og bidrar til #CleanSeas, en FN-ledet kampanje for å bekjempe marin plastforurensning. AECOs Clean Seas-prosjekt tar sikte på å redusere bruken av engangsplast om bord på fartøyer, forbedre opprydningsarbeidet, utdanne og motivere passasjerer, ansatte og mannskap, og dele kunnskap og beste praksis. For å nå disse målene utviklet AECO undervisningsmateriell for å informere passasjerer om hvordan besøkende til Arktis kan bidra til å rydde opp i strandlinjer og redusere plastforurensningen deres, inkludert to sett med retningslinjer (Retningslinjer for rydde opp Svalbard og retningslinjer for rene hav for besøkende til Arktis). En plakat for fartøy og en animasjonsvideo ble publisert for å kommunisere retningslinjene til turister. AECO gjennomførte også vurderinger av engangsavfall om bord på fartøy for å utvikle beste praksis for plastfrie alternativer og løsninger for å redusere avfall. AECO bidro i vitenskapelige prosjekter, som SALTs dypdykk, om opprinnelsen til marin forsøpling på Svalbard. AECOs Clean Seas-prosjekt fikk global anerkjennelse da det ble kåret til vinneren av 2020 National Energy Globe Award for Norge.

AECO presenterte Clean Seas-prosjektet på ulike konferanser og møter, inkludert International Symposium on Plastics in the Arctic and Sub-Arctic Region og en workshop arrangert av det islandske formannskapet i Arktisk Råd med tittelen Policy and Action on Plastics in the Arctic

Strandrydding Svalbard, foto: David Tam, Aurora Expeditions (2018)

Prosjektnummer 19/25 Artsapp for Svalbards flora

Artskunnskap er viktig for å forstå sammenhenger i naturen, og for å kunne vurdere naturmangfold. Digitale bestemmelsesnøkler gjør det lettere å identifisere og lære mer om arter, men å finne ut av hvilken art man har funnet er ikke alltid så lett. Selv om det finnes mange fine florabøker fra Svalbard, finnes det per i dag ingen med oppdaterte og gode bestemmelsesnøkler.

Heldigvis finnes det oppdaterte artslistor og gode artsbeskrivelser på svalbardflora.no, men hvis man ikke vet hvilken art man skal søke opp, er det vanskelig å finne frem. Målet med dette prosjektet var derfor å lage en digital bestemmelsesnøkkel som leder til informasjon og bilder som er tilgjengelig på svalbardflora.no.

Karakterene som skiller de ulike artene fra hverandre ble innhentet fra eksisterende floraer og svalbardflora.no, og sammenlignet mot hverandre. Deretter ble antall karakterer redusert slik at man kunne skille flest mulige arter via færrest mulige karakterer. Hovednøkkelen «Karplanter på Svalbard» er tilgjengelig for nedlasting på Google Play og i App Store, og finnes også i en engelsk versjon «Vascular plants in Svalbard».

Det viste seg at det var vanskelig å skille hele svalbardfloraen ned til art innenfor samme nøkkel, så denne nøkkelen skiller ikke like godt mellom rublommene, eller mellom gress og gresslignende planter. Derfor har vi laget egne nøkler for disse gruppene. Da er det bare å laste ned, finne en blomst og teste ut.

Noe som ikke har gått som planlagt i dette prosjektet, er uttesting av appen. Alle kursene ved UNIS den var planlagt uttestet i, ble kansellert på grunn av innreiserestriksjoner og krav om digitalundervisning under pandemien. Så oppdager du feil eller mangler, gi tilbakemelding.

Artsapp for Svalbards flora

- digital bestemmelsesnøkkel for artsidentifisering av planter på Svalbard

Artsappen kan lastes ned både for [Iphone](#) og [Android](#) og det er laget en Youtube film som presenterer appen. Den finnes her:

[Identify Arctic Plants With Your Phone - ArtsApp](#)

Prosjektnummer 19/110 Sikring og videre prosjektering av Amundsenmasta

Kings Bay AS ble i 2019 tildelt tilskudd på inntil kr 300 000,- i støtte fra Svalbard miljøvernfond til sikring og tilstandsvurdering av den automatisk fredede Amundsenmasta i Ny-Ålesund. Prosjektarbeidet ble gjennomført i perioden 2020 -2022.

Masta er en synlig og viktig del av identiteten til Ny-Ålesund og som kulturminne dokumenterer det tydelig byens tilknytning til store polar-ekspedisjoner. Masta står øst for bebyggelsen, er 35 m høy og veier 1,4 tonn. Masta er bardunert og står på tre bein med innbyrdes avstand på seks meter. Beina er festet til bolter som ble støpt i en 40-tonns betongblokk i bakken.

Fundament/stålpæler for wirefeste ble etablert våren 2020. Barduner ble montert vinteren 2021. Sikringstiltakene er gjennomført av Kings bay AS. Det ble boret for etablering av stålpæler 3 m ned i fast fjell for hvert av de tre nye festepunktene for barduner. Samtlige eksisterende wire- og wirefester er bevart urørt. Nye wire er plassert som en forlengelse av eksisterende linje til de opprinnelige wirene

Gjennomført etablering av nye wire og wirefester pælet til fast fjell er viktige strakstiltak for sikring av luftskipmasta på kort sikt. Klimaendring gir mer nedbør og høyere temperaturer og fører til økende utfordringer i arbeidet med bevaring av masta. Økende nedbørmengder og høyere temperatur gir økt korrosjonshastighet og redusert stabilitet parallelt med økende aktivt lag. Gjennomførte tilstandsrapporter (2018 og 2022) understreker behovet for etablering av nye stabile masetfundamenter, og å utføre utbedringer/restaurering av selve stålkonstruksjonen. Kings Bay AS arbeider med prosjektering og finansiering av det videre sikrings- og restaureringsarbeidet.

Prosjektnummer 19/96 Prosjekt Forlandet

På sensommeren 2022 gjennomførte Aktiv i Friluft (del av Svalbard Turn) ett lenge etterlengtet prosjekt. Prosjekt Forlandet var startskuddet på en omfattende opprydding av kystlinjen på vestsiden av Prins Karls Forland. Prins Karls Forland er en øy på vestsiden av Spitsbergen, Svalbard. Forlandet ble kartlagt på begynnelsen av 90-tallet i henhold til marin forsøpling og allerede da registrert som et kritisk område med høy akkumulering. Aktiv i Friluft startet planleggingen i 2019, men prosjektet ble ikke gjennomført før i 2022. Dette grunnet pandemien. Prosjektet startet 12 august og varte i 3 uker. De 3 ukene ble fordelt på 7 tokt. Hvert tokt bestod av en koordinator og 10-11 deltakere. Alle som bidro til dette prosjektet, var lokale fra Longyearbyen. Alle gruppene skulle ha 3 ryddedager hver, men på grunn av hardt vær var det ikke alle gruppene som fikk det.

Vårt hovedfokus var å ha basen vår i Haukebukta og rydde i området der. Vi visste at det var nok søppel til å være der gjennom hele prosjektet. Basen vår var skipet MS Polar Xplorer. Alle gruppene bodde om bord i skipet, og transporten vår til og fra basen ble utført av Better Moments og Svalbard Adventures. Tokt 1, 4 og 6 var de eneste gruppene som fikk gjennomført toktene slik de var planlagt. En av grunnene til at det har tatt så lang tid å få til et ryddeprosjekt i dette området er det værutsatte området, og dette fikk vi erfare flere ganger.

Prosjekt Forlandet har uansett vært et viktig og nyttig prosjekt og vi er stolte over resultatene våre. I tillegg til all søppel som ble samlet inn klarte gruppen fra tokt 6 å redde intet mindre enn 3 reinsdyr fra sin sikre død. Prosjektet har gitt oss mange nye erfaringer og tanker. Både til de fastboende som har deltatt og oss som organisator. Området vi fikk ryddet er tomt for søppel nå, men vi har markert flere akkumuleringsområder og oversikten vi har skapt oss viser at kysten videre opp mot nord og ned mot sør fra Haukebukta, har like mye søppel som det vi nå har ryddet. Haukebukta er absolutt et område som skal fortsette å prioriteres.

Her er det totale resultatet av Prosjekt Forlandet 2022:

81 personer	15 ½ ryddedag	39,3 KM	8845 KG
--------------------	----------------------	----------------	----------------

Foto: Preben Irgens (Tukt 3)

Prosjektnummer 18/19 Jakt på rein - er lokalt høye uttak et problem?

Kunnskap om områdebruk hos høstede bestander er nødvendig for å sikre forvaltning på riktig romlig skala. Et viktig forvaltnings spørsmål er i hvilken grad jakttrykket er ujevnt fordelt, og hvor store områder som bærer belastningen av lokalt høyt jakttrykk. Jakt på svalbardrein foregår som et forskriftsbestemt unntak fra det generelt strenge vernet i svalbardmiljøloven. I henhold til de overordna miljømåla for Svalbard skal hverken bestandsstørrelse eller alders- og kjønnsfordeling i bestanden endres nevneverdig som følge av jakt.

Formålet med dette studiet er å undersøke om lokalt høyt jaktuttak i Colesdalen blir kompensert gjennom innvandring fra jaktområdet Reindalen og jaktfrie områder, og om skjev avskytning mot bukk kompenseres gjennom høyere innvandring av bukk enn simle. Undersøkelser er basert på romlige data bestående av 25 år med bestandsregistreringer om høsten før jakt (av både merkede og umerkede dyr), samt fellingsstatistikk. Forflytningen av merkede simler og bukker fra en høst til neste ble antatt å representere forflytningsraten mellom områdene, under antagelsen at de merkede dyrene er et tilfeldig utvalg av den ikke-merkede bestanden. Kernel-metoden ble brukt på fellingslokaliteter for å finne romlige ulikheter i jakttrykk. Ved bruk av digitale kart over forvaltningsområdene ble det identifisert om og i hvilken grad merkedyr byttet område mellom år. Årlig kompensasjonsgrad for jaktuttak ble beregnet ut fra årlig avskytning i Colesdalen og netto innvandring av reinsdyr.

Vår studie viser at det ikke foregår noen jevn og forutsigbar kompensasjon for jaktuttak i områder med høyt jakttrykk, slik som langs kysten i Colesdalen. Den store innvandringen til Colesdalen i 1995-96 som bare delvis ble fulgt av senere utvandring, kan tyde på at det i enkeltår med kritiske miljøforhold slik som ising, kan foregå en omfordeling av dyr i landskapet med netto påfyll av dyr i områder med høyt jaktuttak. Det er verdt å merke seg at dette skjedde på et bestandsnivå på under halvparten av dagens bestand. Høy tetthet av dyr ser derfor ikke ut til å ha bidratt til økt kompensasjon av jaktuttak, som man kunne forvente ut fra økt næringskonkurranse. Vi konkluderer med at jaktuttak sjelden kompenseres gjennom netto innvandring. Det jaktfrie området Semmeldalen og Reindalen (med lavt jakttrykk) fungerer derfor i liten grad som en kildebestand for Colesdalen (høyt jakttrykk).

Foto: Ingvild Sørensen

For forvaltningen betyr dette at bestanden i Colesdalen, med lokalt høyt jakttrykk, er lite bufret for overhøsting gjennom innvandring og at kompensasjon ikke er en faktor å regne med i kvotesetting. Hvorvidt slik mangelfull kompensasjon fører til «nevneverdig» jaktpåvirkning på bestandsstørrelse og -struktur lokalt er et definisjonsspørsmål og vil kreve utfyllende demografiske analyser. Tidligere studier har dog antydnet at jaktpåvirkningen totalt og regionalt (f.eks. Nordenskiöld Land sett under ett) er neglisjerbar.

Ressursbruk

Fondets samlede ressursbruk fremgår av regnskapet. Styret mener løsningen med sekretariat hos Sysselmesteren er en god og kostnadseffektiv ordning som også bidrar til god kvalitet. Den administrative kostnaden er relativt uavhengig av søknadsmengden. Resultatene fra prosjektene er i all hovedsak gode og inntektene til fondet blir på en effektiv måte tilbakeført til natur- og kulturminnevern på Svalbard.

Fastboende på Svalbard kan få miljøavgiften refundert. Dette er en ordning som benyttes for en del reisende, men mange privatpersoner og bedrifter velger bevisst ikke å be om refusjon. Ordningen er relativt kostbar å administrere og utføres av Svalbard skattekontor etter avtale med Sysselmesteren som sekretariat. Innkreving av miljøavgift (kr 150,- pr. reisende) håndteres effektivt gjennom Avinor og Sysselmesteren. AECO (Association of Arctic Expedition Cruise Operators) leverer grunnlagstall for trafikk med cruisebåter som forlater Svalbard.

Tabell 12. Fordeling av driftsutgiftene i 2022.

Driftsutgifter	Kroner	%
Lønn sekretær	1 270 742	57,3
Kontorleie, inventar, bolig, bil og utstyr **	181 158	8,2
Kjøp av eksterne tjenester *	193 931	8,7
Styrehonorar **	271 560	12,2
Reiser, møter, kurs og representasjon	202 369	9,1
Annonser, kunngjøringer, annet	99 178	4,5
Totalt ***	2 218 938	100,0

* Tjenester fra Svalbard skattekontor, AECO, DFØ, Avinor, Sysselmesteren

** blir fakturert sammen med utgifter fra Sysselmesteren, gjelder regnskapsåret 2021, ikke mottatt for 2022 pr. 31.12.22

*** Ekskl. refusjon av miljøavgift til fastboende

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Svalbards miljøvernfond har en oversiktlig struktur og arbeidsform, samtidig som det er høye krav til styring og kontroll i de ulike oppgavene som utføres. Fondet arbeider med dette på samme måte som Sysselmesteren for øvrig. Gode rutiner for innkreving av miljøavgift og andre inntekter samt korrekte utbetalinger til prosjektene er svært viktig. I dette ligger også en kontroll med at tilgjengelig økonomisk ramme ikke blir overskredet i drift og tildelinger av prosjektstøtte.

Måloppnåelse og resultat samsvarer med mål og krav satt for fondet. Dette er noe som kontinuerlig forbedres, og avvik forebygges og korrigeres gjennom veiledning i prosjektgjennomføring og rapportering. Effektiv ressursbruk er viktig både i egen drift og i vurderingen av hvordan tildelt støtte blir brukt. I enkelte prosjekter settes det særskilt krav til revisjonsberetning ved rapportering. Intern drift revideres årlig av Riksrevisjonen. Svalbards miljøvernfond er fullservice kunde hos DFØ og anvender i likhet med Sysselmesteren økonomiverktøyene Agresso og Contempus. Regnskap og rapportering avstemmes regelmessig, og økonomistyringen anses å være forsvarlig.

Det kan være risiko forbundet med bruk av tilskuddsmidler i de enkelte prosjektene, men dette forebygges gjennom regelmessig kontakt og rapporteringskrav. Etterskuddsbetaling bidrar til rett bruk av midlene og god rapportering. Gjennom etablert arbeidsdeling og gode prosesser i fondets drift har både styret og administrasjonen fokus på resultatoppfølging og kontroll i virksomheten.

Del V. Vurdering av framtidutsikter

Svalbards miljøvernfond er vel etablert og et betydelig virkemiddel i miljøvernarbeidet på Svalbard.

Fondet har så å si alle inntekter knyttet til miljøavgift for reisende, endring av rammebetingelser i form av reduserte inntekter kan ha negativ innvirkning på fondets mulighet til å støtte prosjekter. Redusert inntekt knyttes til en reduksjon i antall passasjerer med fly eller cruiseskip, og koronapandemien har tydelig vist at fondet er sårbar for bortfall av inntekter når det er færre reisende. Redusert reisevirksomhet i seg selv vil derimot være et positivt klima- og miljøtiltak, både ved reduserte globale utslipp ved transport, og ved redusert belastning på natur og kulturminner på Svalbard.

Inntektene i 2022 er vesentlig forbedret i forhold til 2021 og det er ventet at reiseaktiviteten vil ta seg ytterligere opp. Prognosene for 2023 tilsier et rekordstort besøkstall og det er i første rekke utviklingen i fly- og hotellkapasitet som er avgjørende for fondets inntekter.

God måloppnåelse avhenger av at fondet får inn søknader av god kvalitet, og at gjennomføringen blir i tråd med godkjente planer og betingelser. Antall søknader anses som tilfredsstillende, med unntak av de to siste årene hvor søknadstallet har vært redusert på grunn av koronapandemi. Raske klimaendringer, marin forurensning og økt ferdsel er eksempler på faktorer som vil forsterke behovet for miljøtiltak, gjenoppretting, tilrettelegging og vedlikehold. Svalbards miljøvernfond vil være en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

Del VI. Årsregnskap – Svalbards miljøvernfond

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2022

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt KLD og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det også framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Fondet bidrar gjennom tildeling av prosjektstøtte til miljøverntiltak over hele Svalbard. Midlene brukes til skjøtsel, vedlikehold av kulturminner, informasjons- og opplæringstiltak og prosjekter med formål å undersøke eller gjenopprette miljøtilstanden. Hovedprioritet er gjennom tildeling av prosjektstøtte å bidra til tiltak som direkte og indirekte bidrar til å beskytte og bevare Svalbards særpregede villmarksnatur og kulturminner som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskapning.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra KLD til Svalbards miljøvernfond i instruks om virksomhets- og økonomistyring. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av fondets tildelinger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Regnskapsførte utbetalinger er ikke knyttet til tildelingene i regnskapsåret, men tildelinger fra vanligvis de to foregående år. Fondet utbetaler tilskudd i takt med dokumentert forbruk i prosjektene. Komplette sluttrapportering fra prosjekter skal være mottatt av fondet før det gjennomføres sluttutbetaling.

Alle bundne midler fremgår av fondsregnskapet og noter.

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for fondet. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2023.

Oslo / Longyearbyen 15. mars 2023.

Del VII. Økonomirapportering

Tabell 1 og 2 Forklaringer til statsregnskapet 2022

Tabell 1 Forklaringer til statsregnskapet 2022 - utgifter	
Kap. 1472,50 Overføringer til Svalbard miljøvernfond	
Hjemmel for utgiftene	Beløp i kroner
Tildeling i tildelingsbrev 2022	10 329 000
Nysaldering	
Sum tildeling	10 329 000
Regnskap	15 762 287
Mer- (-)/mindreutgift (+)	-5 433 287

Tabell 2 Forklaringer til statsregnskapet år 2022 - inntekter	
Kap. 5578,70 Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	
Hjemmel for inntektene	Beløp i kroner
Tildeling i tildelingsbrev 2022	10 341 000
Nysaldering	
Sum tildeling	10 341 000
Regnskap	15 762 588
Mer- (-)/mindreinntekt (+)	5 421 588

Oppstilling til bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2022						
Beholdninger rapportert i likvidrapport			Note	Regnskap 2022	lev.gjeld utesstående pr 31.12	
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank				34 342 648		
Endringer i perioden				4 640 031		4 640 031
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>				38 982 680		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
Konto	Tekst	Note	2022	2021	Endring	
641405	Ordinære fond (eiendeler)		38 982 680	34 342 648	4 640 031	
811405	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		38 982 680	34 342 648	4 640 031	

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for Svalbards miljøvernfond

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret		
Kapittel og post	Kapittel-/post navn	Årets tildelinger
1472/50	Overføring til Svalbards miljøvernfond	10 329 000
5578/70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	10 341 000

Svalbards miljøvernfond er opprettet med hjemmel i lov om miljøvern på Svalbard 15.06.2001 nr. 79 § 98. Det er fastsatt en egen forskrift for fondet. Fondsmidlene skal brukes til prosjekter og tiltak som har som formål å beskytte miljøet på Svalbard. Fondet er avgiftsfinansiert og får inntektene fra miljøavgift, jakt- og fiskegebyr osv.

Betalingsformidling skjer gjennom statens konsernkontoordning og likvidene oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonti overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen:

Øvre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Note 1 til bevilgningsrapportering:

Svalbards miljøvernfonds regnskap føres i to adskilte firmaer med egne bankkonti. Innbetalinger de siste dagene i desember hvert år rekker ikke å bli overført fondsregnskapet. Dette er samme beløp som i S-rapporten står som UB mellomværende i statsregnskapet.

Fondsregnskap

Fondsregnskap Svalbards miljøvernfond

	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Inngående saldo		-34 342 648	-39 747 454
Inntekter			
Avgift flypassasjerer	1	-12 776 550	-5 613 248
Avgifter turistskip	1	-5 755 659	-1 664
Avgifter andre reisende	1	-21 242	0
Avgifter jakt og fiske	1	-115 238	-170 700
Miljøerstatning	1		
Mellomværende med FIN fra forrige år			0
Renteinntekt			-6 038
Til disposisjon for drift og tilskudd		-53 011 336	-45 539 104
Utgifter			
Drift av Svalbards miljøvernfond		2 218 938	1 213 124
Refusjon miljøavgift til fastboende	2	163 700	141 450
Drift av refusjonsordningen	2	540 000	0
Sum drifts- og administrasjonsutgifter		2 922 638	1 354 574
Utbetalte tilskudd		9 179 327	10 059 658
Sum utbetalinger		12 101 965	11 414 232
Inntekter - utgifter		-40 909 371	-34 124 872
Mellomværende med FIN		-2 906 402	0
Utestående tilsagn		25 338 290	23 313 589
Udisponert beløp		13 644 390	11 029 059
Sum utgående balanse		38 982 680	34 342 648

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen.

Noter til fondsregnskapet

Note 1.

Alle som reiser fra Svalbard må betale en miljøavgift på 150 kroner. Avgiften blir automatisk lagt på flybilletter og cruisebilletter av fly- og cruiseselskapene. Denne avgiften i tillegg til jakt- og fiskegebyrer er Svalbards miljøvernfonds inntekter.

Note 2:

Fastboende på Svalbard må også betale miljøavgift, men de kan få denne refundert. Som fastboende regnes

alle som er innført i befolkningsregisteret for Svalbard. Svalbard skattekontor står for det praktiske arbeidet med refusjon til fastboende. I 2022 ble det utbetalt 1104 refusjoner.